

Дудка Йосип Михайлович
(1915 – 1990),
український поет і педагог,
уродженець с. Воцилиха Роменського р-ну

Йосип Михайлович Дудка (15 листопада 1915, хутір Широкий Яр Роменського повіту Полтавської губернії, нині село Воцилиха Роменського району Сумської області — 22 листопада 1990, село Воцилиха) — український поет і педагог.

Йосип Михайлович Дудка народився в селянській сім'ї. Був найменшим у багатодітній родині Михайла та Килини Дудків. Після закінчення Вовківської семирічки навчався на Недригайлівському вечірньому робітничому факультеті. Одночасно працював на сушарні Недригайлівського овочезаводу. Закінчив школу колгоспної молоді при Роменському сільськогосподарському технікумі. Відвідував у технікумі літературний гурток Івана Павловича Галюна, тут познайомився з майбутнім поетом Олексою Ющенком.

1934 року став студентом українського відділення філологічного факультету Ніжинського педагогічного інституту (нині Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). Гроші на прожиття заробляв, розвантажуючи вночі вагони. Тоді зіпсував собі зір бертолетовою сіллю. 1937 року Дудка майже два місяці перебував під арештом — через націоналістичні висловлювання та вірші, а також перехоплений лист братові Микиті, в якому згадувалися імена Миколи Хвильового та Миколи Скрипника, що 1933 року покінчили життя самогубством.

Дудку виключили з комсомолу. Крім того, він перейшов на російське відділення філологічного факультету. Так порадив декан М.Повід, який відстояв студента від виключення з інституту.

Дипломом від 5 липня 1938 року Йосипові Михайловичу Дудці надано кваліфікацію вчителя російської мови та літератури в старших класах середньої школи. До 30 серпня 1940 року він у Ніжині викладав російську літературу в бібліотечному технікумі, в якому працював на вечірньому відділенні ще студентом. Далі працював учителем російської мови середньої школи в селі Бобрик Роменського району.

Під час окупації України нацисти вивезли Дудку до Німеччини. Три роки він працював у шахті «Брухштрассе» в Бохумі. У Німеччині Йосип Михайлович у 1943–1944 роках опублікував низку власних творів у журналі «Дозвілля», який видавався для українців, вивезених на каторжні роботи.

1945 року Дудка повернувся в Україну. Працював учителем у селах Вовківці та Воцилиха Роменського району. В 1950-х роках вірші Дудки публікувалися в альманасі «Слово молодих» (1955) та в інших виданнях.

1972 року, коли в Києві почалися арешти, Йосипа Дудку теж звинуватили в «буржуазному націоналізмі». На літературному об'єднанні в Сумах йому запропонували виступити з осудом збірки «Червоне соло» Миколи Данька. Коли Дудка відмовився, його звинуватили в пропаганді українського слова й пісні, у зв'язках із закордоном і буржуазними націоналістами. Після обшуку в помешканні Дудки забрали рукописи віршів, давні історичні книги. Проти Дудки було порушено справу, його викликали в Сумське КДБ для письмових свідчень. Слідчий Василь Іванович Ніколаєнко зачитав статтю про антирадянську діяльність, за якою «обіцяв» Дудці 5 років. Проте педагогічний колектив Вовківської школи взяв свого вчителя на «перевиховання». Проте ще довго Йосипа Михайловича паплюжили на різних районних нарадах за націоналізм. Ім'я поета занесли до «чорного списку» та перестали публікувати його твори.

Наприкінці 1980-х років, у часи перебудови, в газетах стали з'являтися статті Дудки на теми моралі, екології, захисту рідної мови та культурної спадщини, а також вірші. Йосип Михайлович мав творчі зв'язки з поетами і письменниками Олексою Ющенком, Павлом Ключиною, Романом Іваничуком, Олександром Підсухою, Данилом Кулиняком та ін., які його духовно підтримували в тяжкі часи.

За рік до смерті Дудка подав до видавництва «Український письменник» рукопис збірки поезій «Собори душ». Книжка, яку упорядкував Олександр Шугай, побачила світ тільки 1993 року — через три роки після смерті поета.

Пам'ятник на могилі Й. Дудки в с. Воцилиха.

Провідний бібліограф МЦБС Валентина Салогуб.